

Nemzetközi sajtószemle 2025. december 6., péntek

Euractiv

Federica Mogherini választási dinamitot adott Orbán Viktor kezébe.

Mindössze hónapokkal a Magyarország előtti választások előtt - amelyeket Ukrajna EU-s ambíciói szempontjából sorsdöntőnek tartanak, kormánya az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ) és az Európa Kollégiumot – az EU establishmentjének két bástyáját – elsőprő korrupciós botrányra derült fény.

Orbán eddig sem volt anyag híján. Az „EKSZ-gate”, a Qatar-gate, a Huawei-gate és a Didier Reynders, a Magyarországnak rendszeresen a jogállamiságról előadást tartó volt igazságügyi biztos ellen felhozott vádak nyomán érkezett új muníció. Ezek a botrányok mindhárom fősodratú politikai család szereplőit érintették: a szocialistákat, a liberálisokat és a konzervatívokat. Az EU külpolitikai establishmentjét érintő botrány időzítése ilyen közel a magyar választásokhoz még hasznosnak bizonyulhat Orbán Fidesze számára, akinek pártja hónapok óta Magyar Péter Tiszája mögött áll a felmérésekben.

„Nemcsak működésképtelen, de korrupt is” – mondta a portálnak a kormányfő politikai igazgatója és kampányfőnöke, Orbán Balázs, aki nem rokon. Szerinte az EKSZ-t fel kell oszlatni, és egy technokrata testületté kell redukálni, amely politikai befolyás nélkül koordinálja a külpolitikai álláspontokat. A bírálók szerint figyelemre méltó, hogy a korrupciós vádak Budapestről jönnek. Marie Bjerre, Dánia Európa-ügyi minisztere nemrégiben Magyarországot „az EU legkorruptabb országának” nevezte.

Az EKSZ-nél Kaja Kallas megpróbálja stabilizálni az intézményt, e-mailben közölte a munkatársakkal, hogy a szolgálat teljes mértékben együttműködik a hatóságokkal, és átláthatóságot ígért, beleértve a diplomatákkal folytatott kérdéseket és válaszokat.

A Bizottságnál azonban nem megy jól a „válságkommunikáció”. (értsd: a megállítás). Stefano Sannino , akit most gyanúsítanak, belső a portál birtokába került e-mailben közölte a munkatársakkal, hogy az év végén lemond. Ez volt a botrány első nagyobb skalpjja, és szokatlan módja a főigazgató távozásának.

A Bizottság hivatalos álláspontja azonban ellentmondott ennek. Sannino „a tervek szerint” december végén vonult volna nyugdíjba, és addig szabadságra ment volna „az ügyészek vádjaira tekintettel” – mondta egy szóvivő. Kérdés, melyik verzió igaz?

Ami a szintén gyanúsított Mogherinit illeti , csütörtökön figyelemre méltóan szűkszavú, ötsoros nyilatkozatot adott ki, és nem említette saját pozícióját.

A történéseket örömmel szemléli a szélsőjobb.

<https://www.euractiv.com/news/rapporteur-orban-lays-siege-to-the-eeas/>

Kurier

A Fidesz a nők pártjaként mutatja be magát, és ez sok női szavazó körében visszhangra talál. Az ellenzék egyáltalán nem szólítja meg a nőket. Ez a múltban súlyos hiba volt. Ha az ellenzék nem képes élhető, reális és kívánatos jövőt megfogalmazni ennek a nagy szavazócsoporthoz, akkor nem fogja megnyerni a választásokat – mutatott rá Pető Andrea történész, a CEU professzora a bécsi lapnak adott hosszú interjújában.

A magyar Orbán-kormány családbarátnak állítja be magát – többnyire a nők rovására. Ennek ellenére ők a leghűségesebb szavazói. Papíron a magyar kormány családpolitikai intézkedései jól mutatnak, de a gyakorlatban ritkán állják ki a feminista kritikát.

Orbán népszerűségének megértéséhez vizsgálni kell Magyarország fejlődését 1989 és 2010 között. Az egészségügyi, oktatási és szociális ellátórendszert a vasfüggöny leomlása után meggyengítették és privatizálták, a finanszírozást pedig megvonták. Az EU-tagság nem igazán vezetett az életkörülmények javulásához. Ehhez járult a neoliberais feminizmus, amely azt állítja, hogy a nőknek csak annyira elkötelezettnek és szorgalmasnak kell lenniük, mint a férfiaknak a sikerhez. Ez az ígéret nem teljesült. Válaszul Orbán illiberális ajánlatot tett a nőknek – és visszhangra talált.

Orbán újraélesztette a mélyen gyökerező keresztény konzervativizmust, amelyet a kommunista korszakban elnyomtak. Azt mondja: A nők otthon gondoskodhatnak családjukról, és továbbra is anyagi támogatást, tiszteletet és elismerést kaphatnak. Ez az ajánlat sok nő számára vonzó, különösen azoknak, akik kizsákmányolást, diszkriminációt és zaklatást tapasztaltak a munkaerőpiacon.

Vegyük például a nagycsaládosok alacsony hitelkamatlábait. Államilag támogatott hiteleket kapnak ingatlanvásárláshoz, 20-30 évre vesznek fel hiteleket. Amikor egy hitelt vissza kell fizetni, a munka élvez elsőbbséget; nem vesznek részt tüntetéseken, és nem avatkoznak a politikába. Ez az intézkedés segít a házasságok egyben tartásában és a válások megelőzésében is. Ellenkező esetben a kölcsönt a szokásos kamatlábbal kellene visszafizetni.

Ez a politika három pilléren nyugszik: Minden egy adott, támogatott családforma körül forog. Mindent biztonsági kérdésként kereteznek; minden politikai kérdést azonnal egy vélt fenyegetés felé terelnek – Magyarországon ez a fenyegetés Soros György, az EU és Brüsszel, a nemi tanulmányok és az ukránok. És: Az állami intézményeket meggyengítik a finanszírozásuk megvonásával. Ehelyett párhuzamos intézmények jönnek létre, új egyetemek és ál-civil szervezetek, amelyeket a kormány finanszíroz és irányít.

A szerző megjegyzése: Magyarországon nincsenek megbízható statisztikai adatok arról, hogy a Fideszre 2022-ben leadott körülbelül hárommillió szavazatból hány származott nőktől.

Pető Andrea Legújabb könyve, az "Orbán Viktor nőügyei: Az illiberális nemi politika működése és hatása" Szlovákiában jelent meg, mert egyetlen magyar kiadó sem merte elvállalni.

<https://kurier.at/politik/ausland/interview-frauen-feminismus-ungarn-viktor-orban-andrea-peto-ceu-wahl-peter-magyar/403108727>

Die Presse

Szijjártó Péter osztrák újságíróknak hangsúlyozta: ha lesz Ukrajna ügyében Putyin-Trump csúcs, az Budapesten lesz. A miniszter arra panaszkodott az osztrák médiának, hogy Európa nemzetközi szinten „meggyengült és elszigetelődött”. Az európai biztonságot leginkább fenyegető két kérdésben – az ukrajnai háborúban és a Nyugat-Balkán törékeny helyzetében – az európaiak „nincsenek a tárgyalóasztalnál”. Szijjártó az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) miniszteri ülésére érkezett Bécsbe, de felhasználta az alkalmat, hogy találkozzon Christian Hafeneckerrel, az az FPÖ egyik főtitkárával, és a sajtó elé is lépett vele.

Az amerikai békejavaslatról folyó tárgyalásokkal kapcsolatban Szijjártó arra panaszkodott, hogy „az ukránok vörös vonalait az európaiak húzzák meg”. Megdöbbenését fejezte ki, hogy a NATO külügyminisztereinek szerdán, Brüsszelben tartott találkozásán kollégái világossá tették, hogy még ha véget is ér az ukrajnai háború, továbbra is „ellenségesek” maradnak. „Az európai fősodor megpróbálja aláásni a béketárgyalásokat.” A magyar külügyminiszter ismét sajnálkozott, hogy az FPÖ (Osztrák Szabadságpárt) nem tudott kormányt alakítani Ausztriában. Azt mondta, „nem tudom, milyen machinációk”

voltak a többi párt részéről, és így „vesztes koalíció” alakult. Ha az FPÖ kormányon lenne, a kétoldalú kapcsolatok „szorosabbak és jobbak” lennének. De ez a választók döntése.

Szijjártó a „liberális eliteket” hibáztatta a jobboldali populista pártok európai kormányzati szerepvállalásának kudarcáért. Azt állította, hogy megpróbálják megakadályozni, hogy az „Patrióták Európáért” tagpártjai – köztük az FPÖ és a jobboldali konzervatív magyar kormánypárt, a Fidesz – kormányzati felelősséget vállaljanak. Európának „hazafias fordulatra” van szüksége – állította.

<https://www.diepresse.com/20377923/ungarischer-aussenminister-bei-fpoe-wenn-friedensgipfel-dann-in>

The New York Times

Putyin úgy játszik a washingtoni hasznos idiótákkal, mint macska az egérrel, mert Trump megbízottai alighanem tényleg egyezséget akarnak a háború ügyében, ám kudarcra vannak ítélve, amíg úgy tekintik a megállapodást, mintha egy nagy ingatlanról lenne szó. Ezt hangsúlyozza Thomas Friedman, a háromszoros Pulitzer-díjas szakíró, kiemelve, hogy amikor valamilyen építményt el kell adni, akkor a játszma kimenetele a végén általában mindkét fél számára kedvező.

Csakhogy a háború és béke más. Ez esetben az egyik fél fasiszta nézeteket vall és egyértelműen agresszornak minősül, a másik oldal viszont egyértelműen demokratikus, illetve áldozat, így a játszma csakis zéróösszegű lehet. Alighanem Trumpon kívül nem lenne egyetlen más amerikai elnök sem, aki elvileg semleges közvetítőként lép fel, de közben próbálja mindkét oldalon bezsebelni a hasznot.

Ez az amerikai külpolitika egyik legszégyenteljesebb epizódja, az egész Republikánus Párt bűnrészes benne. Witkoffon kívül aligha mondta volna más a diktátor és korrupt Putyinról, hogy

nem rossz fickó. Az ilyen külföldiekre volt az orosz kommunistáknak az a kifejezésük: hasznos idióták. Az orosz államfőre azért nem lehet nyomást gyakorolni, mert Washington nem tudja, mit csinál és van egy elnök, aki cikcakkban halad. Pedig meglennének az eszközei Moszkva befolyásolására. Ő azonban leállította az ukrán fegyvervásárlások finanszírozását, nem adja át a Tomahawk-rakétákat, és arcátlanul azt hazudja, hogy Kijev kezdte a vizályt.

Putyin kirívóan ostoba, aki arról lesz nevezetes a háborún kívül, hogy Oroszországot Kína energiagyarmatává tette. Kérdés, hogy rakétái tényleg annyira hatékonyak-e, mint ahogy állítja. Hiszen például a múlt héten összeomlott a kilövőállvány, amelyről a szállítórakéták indultak a nemzetközi űrállomásra. Az orosz fenyegetés mindaddig fennmarad Ukrajna ellen, amíg az államfő hivatalban van. Ám az orosz népnek kell tőle megszabadulnia. Az amerikai elnök dolga az, hogy nyomást gyakoroljon rá. Egyebek mellett azzal, hogy felnyitja az orosz közvélemény szemét minden nap: a Kreml ura megfosztja jövőjüktől az embereket, de még a gyerekeiket is.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.nytimes.com/2025/12/04/opinion/putin-russia-ukraine-trump.html>

The Times

Az amerikai béketerv csak arra volt jó, hogy Putyin többé ne féljen Trumptól, semmi jelét nem mutatja, hogy feladná imperialista szándékait, ugyanakkor a közvetítési próbálkozások elmélyítették a szakadékot az Egyesült Államok és Európa között, amit Moszkva örömmel vesz – foglalja össze a helyzetet a szakkomentátor.

Kiderült, hogy Washington túlbecsülte az esélyeket, hogy a Kreml mennyire hajlandó feladni célját, Ukrajna teljes leigázását. Mivel további tárgyalás nincs tervben, a harcok feltehetőleg folytatódnak.

A lényegét Michael Carpenter ragadta meg jól, ő Biden alatt Európáért felelt a Nemzetbiztonsági Tanácsban: nem lehet feloldani az ellentétet az orosz uralmi törekvések, illetve aközött, hogy Kijev fenn akar maradni szuverén demokráciaként.

Mivel a békére nem sok remény van, Trumpnak most választania kell, hogy feláll a zöld asztaltól, vagy próbál nagyobb nyomást gyakorolni az ukránokra vagy az oroszokra.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.thetimes.com/world/europe/article/what-next-ukraine-putin-peace-plan-cbtj8sqms?t=1764857745973>

The Economist

Elég volt a totojzásból, Európának fizetnie kell, hogy megmentse Ukrajnát. Miután Amerika nem hajlandó megnyitni a pénztárcáját, a megállapodás módjától függ a kontinens biztonsága – mutatott rá a lap szerkesztőségi cikkében.

A földrész megkönnyebbülten felsóhajtott, amikor kiderült, hogy Witkoff feleslegesen ment el Moszkvába, mert félő volt, hogy a Trump-csapat kiárúsítja az ukrán szuverenitást valamiféle üzleti egyezés fejében. Köszönhető a fejlemény az európai nyomásnak illetve néhány józan felfogású republikánusnak, köztük Rubio külügyminiszternek.

Ám ha az európai kormányok azt hiszik, hogy túl vannak a nehezen, akkor nagyon tévednek. Először is még lehetséges egy másik, szintén rossz ál-béketerv. Azután Kijevnek továbbra is jelentős katonai-pénzügyi támogatásra lesz szüksége, és az

csak Brüsszelből jöhet. Nem világos, hogy ezt az európaiak felfogják-e.

Az összeg évente 90-100 milliárd dollár, ami sok, de igazából nem, ha a földrész biztonsága a tét. Az EU éves GDP-je csaknem 20 billió euró. Így most az Unióra hármaskérdés feladat vár: 1. Meg kell értetnie Putyinnal, hogy nem nyerhet, mert a kontinens nem hátrál ki az ukránok mögül.

2. Meg kell nyugtatnia Ukrajnát.

3. Be kell bizonyítani a MAGA-tábornak, hogy nem gyenge potyautas.

Egyelőre mindhárom ügyben elég rosszul áll a szénája. Ha az Unió nem tudja mozgósítani a visszatartott orosz vagyont, akkor kölcsönt kell felvennie, de az ukránoknak több évre tervezhető forrásokra van szükségük.

Az európai habozás miatt Kijev kénytelen egyik donor találkozótól a másikig élni, miközben Putyin mind inkább azt hiszi, hogy ki tudja bekelni a Nyugatot. A bizonytalanság továbbá muníciót ad Trump belső körében mindazoknak, akik szerint Európa komolytalan.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.economist.com/leaders/2025/12/03/enough-dithering-europe-must-pay-to-save-ukraine>

Financial Times

Pete Hegseth teljesen alkalmatlannak minősítette a Pentagon vezetésére a lap, függetlenül attól, hogy ő adta-e ki a parancsot, hogy semmisítsék meg a venezuelai partoknál az egyik feltételezett drogcsempész hajó elleni rakétatámadás túlélőit. Az eset akár háborús bűncselekmény is lehet, de a tévés műsorvezetőből lett miniszter már előzőleg is bebizonyította, hogy inkompetens.

Viszont most a Kongresszus joggal követeli a történetek tisztázását. Csak hogy a tárcavezető már korábban eltávolította azokat a jogászokat, akik el tudták bírálni, mennyire törvényes egy-egy katonai akció. Majd kioktatást tartott a hadsereg 800 tábournokának arról, hogy nyugodtan sutba vághatják a szabálykönyvet a hadviselés politikailag korrekt normáiról. De a felelősség Trumpé, mert ő választotta ki gátlástalan harci filozófiája miatt. Egyébiránt a törvényhozás nem hagyta jóvá a kábítószercsempészek elleni műveleteket és sok tájékoztatást nem is kap róla. A kiszivárogtatások leginkább a védelmi tárcától érkeznek, mivel a katonákat úgy képezték ki, hogy ne tegyenek eleget illegális parancsoknak. Az elnök is látnia kell: örület, hogy megtartsen egy ilyen embert egy ennyire fontos poszton.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.ft.com/content/5dd72971-79e9-4ac8-8f2d-e230fb25c3b9?desktop=true&segmentId=d8d3e364-5197-20eb-17cf-2437841d178a#myft:notification:instant-email:content>

Daily Telegraph

Már kezdenek jelentkezni a repedések Trump táborán belül, ám az végzetes lenne az elnök számára, ha megbuktatná a venezuelai diktátort. Márpedig Washington afelé tart, hogy háborúba keveredjen a latin-amerikai országgal. Így értékeli Samuel Ramani, a legrégebbi brit védelmi és biztonsági intézet, a RUSI szakértője.

Washington számára a kábítószer-csempészet jelenti az ürügyet, miközben az elnök annak idején igen keményen ellenezte az Irak elleni 2003-as inváziót. De most mintha ő készülné egy hasonló méretű balfogásra. Az indoklás gyenge

lábakon áll, mert Venezuela csak mellékszereplő az Amerikába irányuló kokainforgalomban.

Ugyanakkor ha a Fehér Ház tényleg megindítja a seregeket, azzal tönkreteszi az Egyesült Államok puha erejét és hazavágja Washington stratégia céljait a térségben. Vagyis, hogy Mexikó és Kolumbia közreműködésével visszaszorítsa a drogbandákat. Egyben ajtót nyitna Oroszország, Kína és Irán előtt a nyugati féltekén.

Egyben kiélezné az ellentéteket a MAGA-mozgalomban, mert a neokonzervatívok lelkesen ünnepelnék Maduro bukását. A bázis viszont megbocsáthatatlan árulásnak venné, mivel a fellépés ellentétes az Amerika mindenekelőtt-elvvel.

Így lehet, hogy az elnök kénytelen lenne engedni a kör nyomásának és beszüntetni Ukrajna megsegítését, valamint lazítana az együttműködésen Izraellel. Hogy Venezuela ne legyen lator állam a régióban, alighanem baráti kormányt kellene hatalomra juttatnia Caracasban, ám annak nem lenne legitimitása. Vagyis meg kell előzni egy katasztrofális rezsimváltást, mielőtt még túl késő.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.telegraph.co.uk/news/2025/12/04/cracks-in-trumps-coalition-already-beginning-to-show/>